

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
Tekstopolis
Knjiga 42

PARTIZANSKA KNJIGA

© Dragana Mokan

© za ovo izdanje Partizanska knjiga, 2021.

Urednici
Srđan Srdić
Vladimir Arsenić

Dragana Mokan

33 sna

Kikinda, 2021.

Moj kovčeg sećanja je dedina kožna putna torba. U njoj se nalaze fotografije, ekskurzije na planinama, prvo književno veče, u naručju držimo veliku plišanu zmiju, dečje igralište, papirne igračke, pionirska knjižica, porcelanske lutke, muzički festivali, oronuli zid Pivare, morski šljunak, prvi, drugi i treći put, mладenci, ne ličim na sebe, pisma, olovke i gumice za brisanje, „sonijev“ vokmen, vulkansko kamenje, venecijansko staklo, kreda na kojoj su izrezbarene čičagliše (uvijena u salvetu), drže se za ruke, dve kratke crte žiletom povučene ka dole, bajke, priče i pesme, papiri, koverte, u svešćicama i poklon-rokovnicima u kožnom povezu, propale fabrike, ruševine mostova, ručno oslikano kamenje, pesak i školjke, deca sa Straduna, šetališta i plaža ne prodaju limunadu, ukrasi za jelku – izgužvani papirni lampioni, s mamom pred Novu godinu idemo mnogo dalje od naše ulice da bismo ih kupili, kutija puna tuđih sećanja, čuvam je za prijatelja, flajeri, kesice šećera, upaljači, tabakere, kutijice, minduše članska karta za biblioteku koju je sestra nacrtala za medu, šljokice, maske, bedževi, jeftini srebrni privesci, rođendanski poklon kog se sećam – bela figura slona, sada bez surle, pauk, smrđljiva buba, kora od mandarine, mumije, daska, ekser i dnevnik snova.

Morsko prase je 1998. izgrizlo stranice dnevnika snova. Samo ivice. Tekst se i dalje vidi 2020. godine, iako je trag hemijske olovke počeo da bledi.

Dnevnik snova je svešćica s tvrdim koricama na kojima su rascvetale ruže u zelenom granju. Sadrži trideset i tri sna.

Morsko prase je sahranjeno u dvorištu. Svi smo plakali za njim.

Ulična svetla su pogašena u našoj maloj ulici u predgrađu. Noć je i pada kiša. Po nebu lete zažarene lopte. Izazivaju jeziv strah kod svih prisutnih komšija. Njihovi urlici se odbijaju o zidove i krovove kuća.

Dišem duboko. Jedina sam prisebna. Ubeđujem ih kako je to najobičniji meteorski pljusak, kosmički fenomen. Većina meteoroida je manja od zrna peska. Pri prolasku kroz atmosferu, oni potpuno isparavaju i nikad ne stignu na površinu Zemlje. Sad pružaju ruke da bi ih uhvatili. Pričinjava im se da im dlanovi svetlucaju, pa trče jedni do drugih da se pohvale. Dete koje liči na mene isplazi jezik i drekne: „Progutala sam kosmos!“

Godinama kasnije, ponovo sam na istom mestu. Iznad glava nam eksplodira avion. Delovi se kotrljaju do mojih patika. Manji je nego što sam mislila.

Ukrala sam čamac sa skele na Begeju i sakrila ga u fabrici šešira. Ribari kreću u potragu. Šetaju ulicama u dubokim, zelenim čizmama i maskirnim odelima, namazani sredstvom protiv komaraca. Zaviruju u žbunje, ulaze u dvorišta. Šunjaju se. Izbijaju iza čoška kad im se najmanje nadam.

Polako shvatam ozbiljnost situacije, ali me je sramota da priznam krađu i otkrijem im skrovište. Zamišljam ih kako prstima i štapovima upiru k meni i dramatično izgovaraju: „Lopov“. Od te pomisli malo teže gutam, kao kad jedeš jako suvu proju bez jogurta. Osećanje krivice postaje nepodnošljivo, pa u tajnosti odlazim po njega.

U poslednjoj sali fabrike, čamac se pretvorio u babin beli lavor za pranje nogu. Očajna, bacam ga u reku i bežim plačući.

Begej vuneni filcani tuljak proizведен je od najboljih vrsta vune i kemlinga vrhunskog kvaliteta za izradu najfinijih vunenih šešira.

Stečaj je zaključen brisanjem Fabrike šešira ‘Begej’ iz Agencije za privredne registre pre nekoliko dana.

Iza osvetljene pozornice vikend izleta zaboravljamo svoje zvezde u maramama pod privremenim krevetima. Ulični svirač namiguje mami dok joj grudi lelujaju. Na žbunju pokraj puta, u mraku čute ptice. Vraćam se u svoj kovčeg i zatvaram poklopac. Sada mala i siva drhturim u drvetu.

Magle teške mrve mermer, ruše stepenice što vode u skloništa. Silan ciklon, nem, gluv i čorav, poslednji pejzaž guta.

U Dubrovniku smo bili u toku zime. Na fotografijama nosim crvenu pletenu kapu. Vezuje se ispod brade. Tata kaže da smo u hotel ušli odozgo, s poslednjeg sprata, pa se spustili liftom kraj stene k moru i tek tada se smestili u našoj sobi.

Tetka Žofika mi gleda u šolju. Kad se koncentrišem i bolje pogledam, shvatim da je to naša plastična činija za salatu, puna kafe. Nabrekli prsti uranjaju u toplu tečnost, soc prianja na zlato glomaznog prstenja. Gleda me kroz tanki ram naočara i kaže: „Donesi mi sira, pa će ti bolje pročitati sudbinu.“

Vadim sir iz džepova. Mama je kupila na pijaci beli, mladi, onaj koji najviše volim. Žofika ga ubacuje u činiju, promeša i izvadi napolje. To ponovi tri puta, zatim tumači mrlje od kafe koje su se za njega uhvatile. Tata nas posmatra iz dvorišta i krsti se s obe ruke.